THE OLDEST AND MOST POPULAR SLOVENIAN NEWSPAPER IN UNITED STATES OF AMERICA.

AMERIKANSKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI.

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU. — S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGO. — ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian organizations.)

NAJSTAREJŠI IN NAJBOLJ PRILJUBLJEN SLOVENSKI LIST V ZDRUŽENIH DRŽAVAH AMERIŠKIH.

ŠTEV. (No.) 19. CHICAGO, ILL., SOBOTA, 28. JANUARJA — SATURDAY ,JANUARY 28, 1928. LETNIK XXXVII.

Ugoden potek panameriške konference-Vihar na vzhodu

PANAMERIŠKA KONFERENCA SE RAZVIJA PO VOLJI ZEDINJENIH DRŽAV; STRIC SAM BO IMEL PROSTE ROKE V ZADEVI OBRAMBE PANAMSKEGA PREKOPA.

Havana, Cuba. — Delegati Zed. drž., katerim načeluje Hughes, zmagujejo na panameriški konferenci v Havani, kajti vse dosežejo, kar zahtevajo. To je znamenje, da sosedne ameriške republike zaupajo Zedinjenim državam — ali pa si mislijo, da jim ne smejo ugovarjati, da se jim ne zamirijo.

Zastopniki 21 ameriških republik zbranih na konferenci, bodo pripoznali vladi Zed. drž. pravico, da lahko poljubno čuva nad svojimi interesi ob Karibskem morju in stori kar se ji poljubi za obrambo panamskega prekopa, katerega so Zed. drž. zgradile z velikimi žrtvami. Po dogovoru s panamsko vlado se bo tudi odredilo, da ne bo dovoljeno trgovskim letalom letati nad panamskim prekopom in ameriškim utrdbam.

Vse to se je lahko doseglo s tem, ker zastopniki Latinske Amerike popolnoma zaupajo Zedinjenim državam, do česar je pripomogel v veliki meri Coolidgev govor na otvoritveni dan panameriškega kongresa in Hughesove obljube, da bodo Zedinjene države odpoklicale vojaštvo iz Nikaragua, čim bo tam red vzpostavljen.

Prizadevanje nekaterih zastopnikov sosednih republik proti intervenciji Strica Sama v kakšni sosedni republiki, ni imelo uspeha. Predlagano je, da se vsaka intervencija drugih držav zabrani, ako ni v okvirju mednarodne postave upravičena. V slučaju Nikaragua, je Stric Sam upravičen intervenirati. Drugih pravic itak Zed. drž. ne iščejo, da le imajo dovoljenje, da lahko z oboroženo silo nastopijo, kjer so njihovi interesi ogroženi. Torej, potek panameriške konference je zelo ugoden za Zedinjene države, kar je tudi bilo pričakovati.

—o—

— Steward, Alaska. — Silen potresni sunek so čutili v tukajšnjem mestu. O žrtvah ali škodi ne poročajo.

VIHAR V NEWYORKU IN OKOLICI.

Vihar, ki je divjal po vzhodnem delu Zedinjenih držav, je povzročil veliko škodo; šest oseb je prišlo ob življenje in precejšnje število je bilo ranjenih.

—o—

New York, N. Y. — V četrtek je divjal po vzhodnih državah Severne Amerike silen vihar, kakršnega že mnogo let ne pomnijo. Povzročil je ogromno škodo in kolikor je znano, je prišlo šest oseb ob življenje, veliko število je pa bilo ranjenih.

Vihar je pustil sledove — potrgano brzojavno napeljavo in razrušene hiše — od Cape Hatteras do Newfoundland.

V mestu New York je bilo posebno hudo; škoda samo na razbitih oknih v mestu je cenjena na $250,000. V zgornjem delu mesta, je vihar nanosil na ulice veliko kupe snega. Promet po mestu je bil nekoliko časa popolnoma ustavljen. Iz Kanade tudi poročajo o strahovitih viharjih in visokem snegu. V dolini Ottawa so bili tako hudi zameti, kakršnih že deset let ne pomnijo.

—o—

CHICAGO BO BREZ MLEKA?

Chicago, Ill. — "Milk Producers association" je v sredo zvečer na seji sklenilo, da bodo zaštrajkali. To pomeni, da ne bodo vozili mleko v Chicago, dokler ne končajo stavke. Do 31. januarja bodo naznanili dan, ko se bo s stavko pričelo. Zahtevajo namreč 50 odstotkov več za mleko.

Gori omenjenemu društvu pa nasprotuje "Pure Milk association", katere predsednik je W. C. McQueen iz Elgin, Ill. McQueen je izjavil, da bo skrbel, da Chicago ne bo trpelo pomanjkanja mleka, pravi tudi, da so člani njegovega društva vsi proti stavki.

POGAJANJA ZA POLJSKO-RUSKO TRGOVSKO POGODBO.

Varšava, Poljsko. — Dva poljska delegata sta prispela v Moskvo, kjer bosta pripravila vse potrebno za pogajanja s sovjetsko vlado, za trgovsko pogodbo med obema državama. Veliko težkih zaprek bo treba odstraniti, predno bo pogodba sklenjena. Polovico poljskega eksporta v Rusijo se vtihotapi čez mejo. Enaka pogajanja se vodijo tudi med Poljsko in Nemčijo, ki dobro napredujejo.

ZA MIR V NIKARAGUI.

Poveljnik ameriškega vojaštva v Nikaragui upa, da bo v kratkem popolen mir zavladal v republiki in ne bo več krvoprelitja.

—o—

Managua, Nicaragua. — Maj. Gen. John A. Lejene, poveljnik od "U. S. marine corps" v Nikaragui izjavlja, da upa, da bo v republiki kmalu vzpostavljen red in ne bo več krvoprelitja. Upornikov je le še malo število in se več ne bodo mogli držati. General Sandino, poveljnik upornikov, če se ne bo podal, bo najbrže pobegnil preko meje.

Ameriške čete se pomikajo od Leona in Chinandega proti El Chipote in Quilali. Za transport municije in življenskih potrebščin za vojaštvo se poslužujejo volovske vprege, ki je sicer počasna, a zanesljiva po gorskih potih. Dobro jim tudi služijo mule.

Ko se je četa ameriških vojakov pod poveljstvom majorja Archibalda Younga pomikala proti utrjeni postajanki Sandina v bližini El Chipote, so uporniki nanje streljali. Po kratkem boju so naši vojaki zavzeli uporniško postojanko, ne da bi izgubili enega moža.

—o—

— Milwaukee, Wis. — Jas. Mong, 24 letni sin premožnega Kitajca v Kantonu, tukaj dijak, je pri Marine National banki hotel vnovčiti ponarejeni ček za $200 .Ni pa imel sreče, mesto da bi mu dali denar, so ga aretirali.

KRIŽEM SVETA.

— New York, N. Y. — City Housing korporacija je kupila 1,005 akrov sveta med Patersonom in Hackensackom, N. J. kjer nameravajo zgraditi "model city", vzorno mesto, z imenom Radburn, ki bo imelo 25,000 prebivalcev in bo stalo 60 milijonov dolarjev. Delničar te družbe je tudi John D. Rockefeller.

— Washington, D. C. — Mornariški department je naročil pri Wright Aeronautical korporaciji v Paterson, N. J. 100 devet cilindrskih strojev za letala, ki bodo stali nad milijon dolarjev.

— Charleston, W. Va. — W. Bailey, star 30 let, ki je bil obdolžen, da je umoril svojo mater in očima, se je v tukajšnji okrajni ječi obesil.

—o—

ARETACIJA UČITELJIC V MEHIKI.

Katoliški zavod Josefina so oblasti zaprle in dvajset učiteljic je bilo vrženih v ječo. — Veliko razburjenje vlada med mehiškimi katoličani.

—o—

Mexico City, Mehika. — Neovrgljiva resnica je, da so katoliški zavodi dali Mehiki najbolj izobražene ljudi. Mehiški predsednik Calles bi moral to vedeti in vpoštevati. Nasprotno pa, preganja vse kar je katoliškega, kakor bi bili katoličani največji zločinci. Sedaj zopet prihaja poročilo, da so oblasti zaprle katoliški zavod Josefina, aretirali so dvajset učiteljic in jih vrgli v ječo. Kot vzrok za aretacijo navajajo oblasti, da so učiteljice poučevale otroke v katoliški veri.

Pred par dnevi so aretirali več odličnih žena v Mexico City, katoličank, drugega izgovora za aretacijo niso mogli najti, kakor, da so hujskale proti vladi. Vse to je vzbudilo med katoličani v Mehiki veliko razburjenje. Najhujše zločince ne preganjajo tako, kakor nedolžne ljudi, ki niso drugega zakrivili, kakor da po svoje Boga molijo.

MED ZED. DRŽAVAMI IN ANGLIJO BO PRIŠLO DO VOJNE?

Moskva, Rusija. — Politiki so mnenja, da je vojna med Zed. drž. in Anglijo neizogibna, katero bo izzval konflikt med Standard Oil kompanijo in Royal Dutch kompanijo. Sovjeti so v ta konflikt zainteresirani, ker želijo, da bi Zed. drž. pripoznale sovjetsko vlado in ker bi radi obnovili diplomatske odnoše z Anglijo. Rusija napada eno kot drugo, vendar simpatizira z Zed. državami.

EKSPLOZIJA BOMBE.

Mestne uradnike v Chicagi imajo na piki, pri dveh so nastavili bombe, ki so eksplodirale; ranjen ni bil nihče, škoda je precejšnja.

—o—

Chicago, Ill. — Par dni že ni bilo slišati o kakšnem bombnem napadu v našem mestu. V četrtek zjutraj so pa bombe eksplodirale kar na dveh mestih. Prva na domu Charles C. Fitzmorrisa, mestnega kontrolorja na 5535 Hyde Park boulevardu in na dvorišču Dr. Williama H. Reid-a. Oba sta poznani osebi v administraciji župana Thompsona. Pri Fitzmorrisu je razstrelba napravila precejšnjo škodo na poslopju, ranjen ni bil nihče. Pri Reidu je bomba eksplodirala na dvorišču in je odtrgalo le kos plota, druge nesreče ni bilo. Fitzmorris in Reid sta si kot občinska uradnika nakopala sovražnikov, nista pa v stanu podati nobenih pojasnil, da bi se prišlo storilcem na sled.

V petek zgodaj zjutraj je eksplodirala tretja bomba, in sicer v bližini doma Dr. Reida, ki je tudi napravila nekoliko škode.

—o—

ŠTIRI OSEBE ZGORELE.

York, Pa. — Na domu C. Williamsa je mati nalivala olje v svetilko, nastala je eksplozija, nakar je izbruhnil ogenj. Hipoma je bila vsa hiša v plamenih. Ob življenje je prišla mati in trije otroci, dva otroka sta se rešila.

Iz neodrešene domovine.

LEPIM BESEDAM ITALIJAN OV SO KMALU SLEDILA STRAŠNA DEJANJA: POŽIGI IN POBOJI; VSE DRUGAČE JE UČIL MAZZINI. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Trpljenje Slovencev v Italiji. Giuseppe Mazzini je učil Italijane svobode in bratstva, ki imajo zavladati v človeštvu. Med drugim je rekel: "Iskreno prijateljstvo dobimo pri novih narodih samo na temelju našega prijateljstva napram njim." Ko so prišli Italijani v deželo, so napovedovali nove zakone pravičnosti in svobode. Obljubljali so, da bodo pustili Slovencem šole. Na te lepe besede so kmalu šledila strašna dejanja: požigi narodnih domov, poboji, nasilja vseh vrst, zgorele so cele vasi, ječe so se polnile. Slovenski jezik je bil izgnan iz uradov in šol, ukinjene so bile slovenske gimnazije, realke in učiteljišča, tudi v številnih cerkvah že gospoduje italijanščina. Zavladalo je divjanje, sramotenje in tlačenje slovenskega ljudstva. Primorci vzdihujejo: "Na poti trpljenja omahujemo in padamo pod težkim bremenom. Ne čudite se, če ni v možeh čilosti, v mladeničih razposajenosti, če ni lahkih pesmi, zbegani smo od deteta dalje. Naša bolest sega od deteta do starca. Vsi imamo krvave roke, vsi smo ukovani."

Kakor okipel je stal v rimskem parlamentu proti besnečim fašističnim poslancem slovenski narodni zastopnik dr. Besednjak, pa jim je povedal, da ne bomo umrli, čeprav napnejo vse sile, da bi nas čimprej zatrli.

Lani, malo pred Božičem, so bili povabljeni na kvesturo v Gorici zastopniki slovenskih društev, ki so trpela škodo pri fašističnih napadih 4. novembra. Tam so jim prečitali pismo ministrskega predsednika Mussolinija, ki globoko obžaluje nasilje. Krivci se izroče sodišču. Kaj takega se ne bo več zgodilo. Slovenski zastopniki so izpregovorili tudi o potrebi povrnitve škode, ki je velika, ali dobili so izmikajoč odgovor. Krivci niso bili izročeni sodišču, dasi so oblasti dobro znani. Nova nasilstva se pripravljajo.

—o—

Istrski dogodek.

Začetkom decembra je šla 17letna deklica Vera Gržinićeva iz Roča v Istri na precej oddaljeno domače polje, ki se nahaja v bližini Buzeta. Na polju so delali delavci in Vero so poslali domači tjakaj, da jih nadzira. Ko je prišlo poldne, je deklica šla na obed v bližnjo gostilno "na mostu" pod Buzetom. Ko je obedovala, je nenadoma stopil v gostilno karabinijerski poročnik s štirimi karabinerji, dal temeljito preiskati deklico, jo končno aretiral in dal odgnati v zapor v Buzet. Deklica je povpraševala, zakaj vse to, na kar ji je poročnik odbrusil: "To že sama bolje veš, ko mi!" Pomagalo ni nič, da je zatrjevala, da ne ve nič, da je prišla le nadzirat delavce in potem na obed, da naj gredo in se prepričajo sami pri delavcih. Poročnik pa o vsem tem ni hotel ničesar slišati in se je zadiral nad njo, da je pač prišla "delat jugoslovansko propagando" in da ji bodo že oni pregnali take mušice. Odgnali so jo v zapor. — Medpotoma in tudi pozneje pri ponovnem zaslišavanju je ubogo 17letno dekletce moralo poslušati vse mogoče surovosti, ki jih laški čuvarji miru in reda znajo ob takih prilikah bruhati na "sovražnike Italije'. Kaj se je zgodilo v času, ko je bila deklica v zaporu, ali so šli še kam poizvedovat in preiskovat, se ne ve. Ob sedmih zvečer so jo izpustili, češ, naj gre in drugega nič.

—o—

Nove orglje imajo v Globasnjci. Dolgo vrsto let so se Globašani pogovarjali in pripravljali, da bi si nabavili nove cerkvene orglje, ker stare niso več za rabo. Po mnogih težkočah se jim je to posrečilo. Naročili so jih iz Solnograda in jih 18. decembra blagoslovili.

—o—

Razglas št. 5.- O nagradah VELIKE TEKME slabih časov,

ki se bo vršila od 1. februarja do 31. marca 1928.

1.) Cash nagrade ($20.000) v denarju in naročnini — to je vsak polovico — 50-50 od nabranega denarja, se pravi: Kdor nam pošlje enega celoletnega novega naročnika in svoto $5.00, dobi $2.50 nagrade. Od pet celoletnih naročnikov znese naročnine $25.00; tekmec dobi $12.50, i. t. d.. To pravilo velja za vse enako, tudi za Chicago, Canado in stari kraj ($6.00 letno) in za člane Z. S. Z. $4.25 in D. S. D. $4.15 letno, namreč: POLOVICO DOPOSLANE NAROČNINE ZA NOVE NAROČNIKE GRE KOT NAGRADA POŠILJATELJU ALI TEKMECU. EDINI POGOJ, ki ga mora tekmec izpolniti je, da nam dopošlje celo naročnino, kakor jo je skolektal. Cena listu ostane nespremenjena, kakor zgoraj določeno. Kolikor denarja bomo sprejeli, za toliko časa bomo dali kredit novemu naročniku na njerovi naročnini. Toraj, za vsakega novega naročnika je treba doposlati natančen naslov in pa celo naročnino za naročeno dobo. Nagrade se bodo izplačale ob koncu tekme.

2.) V včerajšnji številki ste čitali naznanjene tudi tri prve nagrade za največje število novih naročnikov. To smo razglasili zato, da bo tekma bolj zanimiva. Nagrade so: Diamantni prstan, zlata ura in denarnica.

VAŽNO POJASNILO: Ker bodo nekateri pošiljali polletne naročnike, drugi zopet celoletne, tretji mogoče četrtletne, zato se nam zdi potrebno postaviti za enotno merilo polletne naročnike, kar bo vsestranko najbolj pravično. To se pravi: Pri štetju naročnikov za prve nagrade bo celoletni naročnik štel dva naročnika, polletni enega, dva četrtletna pa tudi enega. To je posebno pravilo te tekme, katerega naj vsak tekmec vzame na znanje.

To pravilo smo postavili tudi radi tega, da bo vsak tekmec skušal pregovoriti novega naročnika, da plača list, če le mogoče za celo leto. Upravništvo ima namreč dvojno delo z upisavanjem četrtletne in polletne naročnine, kar povzroča tudi stroške. Zato bo vsak celoletni naročnik štel za dva.

Delničarji, zastopniki, naročniki in vsi drugi so vabljeni, da stopijo v vrste tekmecev za vse nagrade. Oni, ki bodo prvi v številu novih naročnikov, bodo tedensko priobčeni v listu.

Kako se bodo razdelile nagrade, bo razglašeno v prihodnji številki. Gotovo čitajte prihodnji razglas. — AMERIKANSKI SLOVENEC!

ŠIRITE "AMER. SLOVENCA"

DENARNA NAKAZILA

ZA JUGOSLAVIJO, ITALIJO, itd.

Vaša denarna pošiljatev bo v starem kraju hitro, zanesljivo in brez odbitka izplačana, ako se poslužite naše banke.

Dinarje, ozir. lire smo včeraj pošiljali po teh-le cenah:

500	Din	$ 9.40
1,000	Din	18.50
2,500	Din	46.25
5,000	Din	92.00
10,000	Din	182.00
100	Lir	$ 6.10
200	Lir	$11.90
500	Lir	$28.75
1000	Lir	$56.50

Pri večjih svotah poseben popust.

Poštnina je v teh cenah že vračunana.

Zaradi nestalnosti cen je nemogoče vnaprej cene določevati. Merodajne so cene dneva, ko denar sprejmemo.

Nakazila se izvršujejo po pošti ali pa brzojavno.

IZVRŠUJEMO TUDI DENARNE POŠILJATVE IZ STAREGA KRAJA V AMERIKO.

Pisma in pošiljke naslovite na:

ZAKRAJŠEK & ČEŠARK,
455 W. 42nd ST., NEW YORK, N. Y.

AMERIKANSKI SLOVENEC

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razun nedelj, ponedeljkov in dnevov po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Telefon: CANAL 0098

Naročnina:

Za celo leto	$5.00
Za pol leta	2.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	
Za celo leto	$6.00
Za pol leta	3.00

The First and the Oldest Slovenian Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Phone: CANAL 0098.

Subscription:

For one year	$5.00
For half a year	2.50
Chicago, Canada and Europe:	
For one year	$6.00
For half a year	3.00

POZOR:—Številka poleg vašega naslova na listu znači, do kedaj imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagate listu.

DOPISI važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list.—Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtka dopoldne.—Na dopise brez podpisa se ne ozira.—Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Francozi svare italijanske imperialiste

Iz Pariza poročajo, da prispe novi francoski poslanik de Beaumarchais v Rim koncem januarja in se prično pogajanja med Francijo in Italijo šele po njegovem prihodu. Francosko časopisje splošno ugotavlja, da ne more biti niti govora o osmerih italijanskih zahtevah, ki jih je formuliral fašistični ideolog Coppola. Razgovori se bodo vodili na mnogo ožjem temelju.

Zanimivo je, da sedaj tudi francoska desnica z vso energijo odklanja italijanske imperijalistične zahteve, čeprav iz notranjepolitičnih razlogov često ljubimka s fašističnim eksperimentom v Italiji.

V konservativnem "Echo de Paris" piše eden najboljših francoskih zunanjepolitičnih uvodničarjev, Pertinax, takole:

"Pravica, ki jo včasi zahteva zase Italija, da poljubno intervenira na Balkanu, je dejansko ena izmed glavnih težav, ob katero zadene vsak poskus za zbližanje med Francijo in Italijo. Ali imamo morda mi direktne interese, posebne težnje na balkanskem polotoku, kakor prepogosto trdi italijansko časopisje? Nikakor ne! Toda mi ne moremo ravnodušno dopuščati aktivno vmešavanje velike sile na terenu, ki lahko privede do velikih zapletljajev.

Ali vidi Italija ali ne, da bi oborožen spopad med njo in Jugoslavijo utegnil ogrožati obstoj celotne sedanje zgradbe srednje Evrope in izzvati ofenziven nastop pangermanizma? Ali smatra ali ne, da bi obnova Mitteleurope v katerikoli obliki bila nevarna tudi njej prav toliko kot Jugoslovanom in nam samim? Ako spregledi to, tedaj je sporazum mogoč in Italija se bo brez dvoma zadovoljila s previdnim izkoriščanjem specijalnih interesov, ki so ji bili priznani v Albaniji 20. novembra 1921. V nasprotnem primeru pa se je bati težkih presenečenj."

Zahtevo po posebnem statutu za Italijane, naseljene v Tunisu, pisec odklanja, ker je nacijonalni razvoj tujega elementa, nastanjenega v severni Afriki, nezdružljiv z gospodstvom, ki pripada tam Franciji in kateremu se ne more odreči.

"To so glavne točke", pravi Pertinax. "Vse ostalo je stranskega pomena in se nas le malo tiče.

—o—

Boljševiška propaganda poražena na Kitajskem

Istočasno, ko je na XV. kongresu boljševiške stranke v Moskvi zmagala večina nad opozicijo tako popolnoma, kakor si bolj niso mogli želeti niti najbolj optimistični predstavitelji vlade, je komunistična stranka na Kitajskem doživela popolen poraz. Po nekajdnevnem gospodarstvu komunističnih množic v Kantonu je nastopil popolen prevrat in zmagovite nacijonalistične vojske so strle odpor rdečih čet in njihovih civilnih zaveznikov tako temeljito, da na kak nov poskus komunističnega odpora brez dvoma za dolgo ni računati.

S tem faktom je treba računati. Sovjetska Rusija ne more pričakovati odslej nikake, niti faktične niti moralne pomoči iz Kitajske. One množice v Rusiji, ki so jim predstavitelji boljševizma še pred nekaj meseci napovedovali zmagovit pohod antibritanskega kitajskega nacijonalizma in z njim združenega antikapitalističnega, antiimperijalističnega komunizma, bodo morale sedaj uvideti, da so bile napovedi svetovne socijalne revolucije tudi za področje daljnega vzhoda napačno postavljene, kakor že tako mnoge slične kalkulacije.

Stvar je mnogo bolj dalekosežnega pomena, nego je videti na prvi pogled. Ne sme se pozabiti, da je bila Kitajska nenavadno važen in ugoden predel, kjer naj bi se uveljavila boljševiška teza: Azija Azijcem, s katero je hotela tretja internacijonala zadeti meščansko Evropo. Ko se je pokazalo, da so se delavske stranke širom Evrope po ogromni večini izrekle zoper uveljavljenje boljševiških bojnih metod, je preostalo še eno upanje, namreč domneva, da bo najti več bodočnosti v kolonijalnih deželah in v onih azijskih državah, kjer silijo socijalni in nacijonalni momenti za afront zoper Evropo, v prvi vrsti zoper Anglijo. Kitajska naj bi ostalim Azijcem pokazala pot.

Ali tudi ta račun je odpovedal popolnoma. Kdor bi v sovjetski Rusiji še danes, po popolnem polomu komunističnega krila v južnokitajski nacijonalistični stranki, računal na možnost ugodnega preobrata, bi bil ne le nepoboljšljiv optimist, marveč naravnost utopist.

S tem je pokopana teza o borbi na osnovi odpora kolonijalcev in Azijatov proti meščanski Evropi, v zavezništvu z boljševiško Rusijo in za svetovno revolucijo so uničene za dogleden čas prav vse nade. Rezultat tega je, da ostane sovjetska Rusija izolirana domala popolnoma in da se je njena pozicija napram ostali Evropi še bolj poslabšala.

Je prav vseeno, ali smo s tem efektom zadovoljni ali ne; spremeniti ga ne morejo niti nasprotniki niti prijatelji. Zato je treba z njim računati.

Zdi se, da bodo v Moskvi z njim računali. Nastop sovjetske diplomacije v Ženevi o priliki zadnjega zasedanja Društva narodov je pokazal, da Rusija dobro čuti neugodne posledice svojih poslabšanih odnošajev napram evropskemu zapadu in da poskuša po novi taktiki približati se mu znova.

Zmaga nad opozicijo, ki jo baš te dni svetovno časopisje komentira kot enega najvažnejših dogodkov v razvoju boljševizma, daje vladi proste roke, da lahko brez ozira na kritiko izbira sredstva in taktiko, kako si izboljša situacijo. Zdi se, da rezultat vsega tega ne more biti drugačen kot z nadaljnjim zaokretom na desno.

CHICAŽANI GREDO V NEDELJO NA VRHNIKO!

Waukegan, Ill.

V nedeljo, dne 29. januarja ob pol treh (2:30) popoldne bo uprizoril Slov. Dram. Klub iz Chicage lepo krasno igro "Skopuh" v Waukeganu na našem šolskem odru. Kakor se sliši, je igra polna humorja in smeha in uloge v najboljših rokah. Zaradi tega vabi Slov. Dram. Klub iz Waukegana, da se rojaki in rojakinje udeleže te predstave in veselice polnoštevilno.

Po igri bo ples in prosta zabava.

Ob deseti uri zvečer bo imel Klub takorekoč "Surprise". To je vse, kar se sme povedati. — Prosi se, da vsi pridete po igri nazaj zvečer in boste videli kaj bo.

Ker je čisti dobiček namenjen v korist odra, zato se vabi še enkrat slavno občinstvo, da se udeleži predstave in veselice polnoštevilno.

Pričetek točno ob pol 3. popoldne. — Vstopnina za odrasle 50c, za otroke 25c.

Odbor.

—o—

KAJ JE NOVEGA NA ŽELEZNEM OKROŽJU.

Ely, Minn.

Prejšnji teden so prišli zopet na Ely glavni uradniki Jugoslovanske Katoliške Jednote na običajno letno zborovanje. Med drugimi smo videli Mr. Antona Zbašnika, gl. predsednika, iz Pittsburgha, Pa., Mr. Fr. Škrabca iz Omaha, Nebr., Mr. John Mouverna iz Duluth, Mr. Louis Champa in Mr. Mertelna iz naše naselbine, vsi slednji kot nadzorniki. Po izjavah je zaznavati, da JSKJ. stalno prav lepo napreduje. — Zasluga gre agilnemu odboru, ki vodi organizacijo po potu napredka.

Letošnje vreme se neprestano spreminja. Kakor čitamo, se tudi tako po drugih krajih. V južni Kaliforniji in celo v Floridi je te dni zapadel sneg. Hudomušneži so celo pripovedovali, ko smo imeli zadnjič par malo bolj prijaznih dni, da so se že ptice z juga vrnile. Morda je res. Saj tudi pri nas v mrzli Minnesoti najdejo ptice poletje in zimo. Kaj bi jo hodili iskat v južne kraje, ko imamo vsega tega še preveč tu na severu.

Na Evelethu se poroča, da so te dni rogovilili suhači. Zasačili so par oseb, ki so se ukvarjali s prepovedano obrtjo ta hudega Jakata. F. Rilanderja so obsodili na $102.50 denarne globe. J. Lakatza, dve milji severno od Orr pa so dobili, ko je imel v obratu kotel in nakuhanega 31 galonov ta hudega. Seveda so mu na veliko žalost spustili ga po tleh, kotliček in Johna pa so odvedli seboj.

V Virginiji se je te dni vršil letni sestanek organizacije katoliškega ženstva duluthske škofije. Na zborovanju kot tudi na običajnem banketu bilo je navzočih več odličnih katoliških duhovnikov in lajikov. Zlasti je zanimiva protestna resolucija, ki odločno in energično obsoja neronsko preganjanje katoličanov v Mehiki. Resolucija je bila poslana predsedniku Coolidgeu. Tako se vidi, da katoliško ženstvo ima smisla za obrambo katoličizma. Čast jim! Na zborovanju je bilo čez 500 žena in deklet.

Poročevalec.

—o—

TO IN ONO IZ JOLIETA.

Joliet, Ill.

Leto 1928 bo zelo važno leto. V tem letu bomo imeli narodne, pa v večih krajih tudi državne, okrajne in mestne volitve. Natančni čas primarnih volitev še ni določen. Vendar so se že izjavili domalega vsi stari uradniki, da bodo kandidirali za ponovno izvolitev. — Zelo močna politična osebnost v našem okraju je brezdvomno naš državni pravdnik Rehn. To se je pokazalo zlasti pri zadnjih sodnijskih volitvah v lanskem juniju. Pričakuje se med republikanskimi frakcijami, zlasti med Rehnovo skupino in Walkerjevo skupino precej ostrega boja za nadvlado v republikanski stranki našega okraja. Oba sta politično zelo močna. Pa o tem bomo še sproti natančneje poročali.

Mestna zbornica je odobrila konečno resolucijo za razširjenje mostu na Jackson cesti in za postavitev novega mostu na Van Buren cesti preko Desplaines reke. Razširjenje mostu na Jackson St. bo stalo okrog $100,000.00. Novi most na Van Buren St. bo pa stal okrog $350,000.00. V ta namen se je naprosilo že Springfieldsko vlado, da bi dovolila v to $150,000.00. Ostalo svoto pa bi se financiralo z izdajo posebnih mestnih bondov (obveznic).

V sredo večer je dospel v Joliet Rev. James Cherne, slovenski župnik iz Sheboygana, Wis., in urednik "Slov. Gladiatorja". Pozvan je na zaslišbo od porotnega odbora KSKJ., da se razčisti zadeva o kateri se je vršila zadnje čase ljuta borba.

Poročevalec.

—o—

ZANIMIVE VESTI IZ LA SALLE IN OKOLICE.

La Salle, Ill.

Kakor zgleda, bo mesto La Salle postalo še slavno mesto. Ravno te dni je prejela trgovska zbornica našega mesta obvestilo od vojnega tajnika Davisa, da je zvezna vlada naklonjena propoziciji, da se začne takoj plovbena služba pod zvezno kontrolo po reki Illinois. Za stvar se je zlasti trudil kongresnik Hull iz Peorije. Podjetje bo inkorporirala zvezna vlada baje za svoto 15 milijonov. Eksperimentacija se bo vršila pod zvezno kontrolo in kakor hitro se pokaže, da je tak obrat mogoč, tedaj bo zvezna vlada podjetje ali rentirala ali pa ga bo prodala privatnim rokam. Država Illinois je baje že določila 20 milijonov, da izdela po njenem teritoriju potrebno zvezo za plovbo do reke Mississippi in od tam naprej do Atlantskega zaliva v Louisiani. Vsaka država bo po možnosti skrbela za svoj teritorij. Ko pride do tega, bo to mnogo povzdignilo tudi industrijo našega mesta. Prav gotovo se bodo dvignile tudi nove tovarne. Ako se vse to uresniči, tedaj bo čez kakih 25 let naše mesto vse nekaj drugega, kakor je danes. Mi starejši seveda vsega tega ne bomo doživeli, bodo pa naši mladi.

Škrlatinka je začela zadnje čase razsajati med mladino. Mestni zdravstveni urad poroča, da se je pojavilo kakih 75 slučajev škrlatinke. Smrtnih slučajev še ni zaznamovati. — Stariše se opozarja, naj čuvajo svojo mladino, s kom pride v dotiko. Ne puščajte jih v take hiše in občevati s takimi, ki imajo to bolezen, da oblasti še vam ne zapečatijo vrat.

Nesreča. Štiriletna deklica Tilka Frankovič na 1123—9th Street se je ponesrečila, ko jo je prijel stroj za pranje. Približala se je preveč stroju, ki je ravno obratoval. Vtaknila je roko v ožemalnik, ki ji je potegnil roko do komolca in zmečkal. Mati je takoj ustavila stroj ali že prepozno. Poklican je bil zdravnik Dr. Urbanovski. K sreči kosti niso zlomljene, pravi zdravnik, le meso in koža je vse zmečkano. Potreba je bilo 12 štihov, da ji je sešil roko.

Pri družini John Miller na Granville pa se je oglasila gospa Storklja in jim je za spomin prinesla krepkega sinčka. Družini častitke!

Bratje Kalin so prevzeli te dni znano podjetje Stanford Vulcanizing Shop, katerega bodo obratovali. Popravljali bodo avtomobilske gumije, za kar se rojakom toplo priporočajo.

Miss Mary Štih je morala te dni na operacijo v bolnišnico. Nahaja se v bolnišnici Matere Božje. Dal Bog ji okrevanja in skorajšnega povrata!

Opazovalec.

—o—

TEDENSKI VESTNIK SVETEGA ŠTEFANA.

Chicago, Ill.

Prihodnja nedelja bo zopet bela in vesela nedelja. To pot so določili, da se pozabavajo naše stare korenine, pijonirji naše naselbine in pijonirke z vsemi chikaškimi naseljenci vred. Lepe ure bodo to, polne zabave in prisrčnosti in starih spominov. Zato se jih že vnaprej vsi vesele. Vabimo vse chikažane in okoličane na to zabavo.

Dramatični klub se je razmahnil. Ne samo Waukegan, tudi So. Chicago hoče, da ponove naši dramatičarji "Skopuha" na njihovem odru. Samo, da bi že kmalu prisijali dnevi, ko bodo vezi med naselbinami in soseskami tesnejše. Dramatični klubi imajo lepo nalogo, da združujejo naselbine z medsebojnim gostovanjem

(Dalje na 3. strani.)

Predpust je tukaj! — Tega se zaveda tudi Plehar, ki po lawndalski tetki maškare igra. Bolj prikladnega poklica za Pleharja res ni, kakor je poklic maškar. Že mati narava mu je dala zato vse potrebne lastnosti . . . Pač srečen človek!

* * *

Nepazljivost. — Dijaki v šoli ne pazijo, temveč se med sabo zabavajo. Profesor to opazi in nepričakovano vpraša: "Govednik, kdaj je umrl Krištof Kolumb?"

Govednik (ves bled od strahu jeclja): "Kako? Kolumb je umrl? Nisem prav nič vedel, da je bil bolan . . ."

* * *

Nesporazum. — "Pomisli, zjutraj okrog treh, malo predno sem prišel jaz domov, je nekdo pri nas vlomil."

"Pa jo je skupil?"

"In še kako: Prepeljati so ga morali v bolnico. Moja žena je namreč mislila, da sem prišel jaz."

* * *

Trije snubači. — Hčerka, ki je dozorela za možitev, je prišla v hišo in zagledala, da se oče pogaja za njo kar s tremi snubači naenkrat. Pohitela je k materi v kuhinjo: "Mati, kako pa je vendar to?" — Mati: "Ti tega ne razumes! Oče je poklical vse tri naenkrat, da bo lažje doto doli zlicitiral!"

* * *

Brihten. — Stric pride na obisk in razdeli otrokom sladkorčke tako-le: "Jožek, koliko si star?" — "Dvanajst let!" — "Tu imaš 12 sladkorčkov. Koliko ti, Janezek?" — "Osem let!" — "Tu imaš osem sladkorčkov!" itd. Mali štiriletni Tonček je vestno pazil na to padanje starosti. Ko mu stric zastavi vprašanje, koliko let je star, se odreže: "Petdeset!"

* * *

Čarovnik. — Kakor kamen trdo jajce napraviš tako-le: Pet dni ga namakaj v jesihu, za 30 dni ga pa zakoplji v sol.

* * *

Ubogi angeli.—"Včeraj sem videl vaše hčere, res, pravi angeli." — "Oh, kaj pomaga, ko jih pa noben vrag ne mara."

* * *

Izgovor. — Sodnik (kurjemu tatu): "Povej, kako je prišla kura v tvojo vrečo?"

Tat: "Zadišale so ji drobtine, po katere je zlezla vanjo, a ni našla več izhoda . . ."

* * *

Dobro dete. — Prva soseda: "Ti, slišala sem, da so tvojega fantka poslali v poboljševalnico!" — Druga soseda: "So ga! Toda storili so mu krivico! Bil je dober dečko! Vse, kar je ukradel, je domov prinesel!"

—o—

Opozarjajte svoje prijatelje in znance na zanimive povesti v "Amerikanskem Slovencu!"

PODLISTEK

Rev. K. Zakrajšek, O.F.M.:

MOJI SPOMINI.

V dolenjskih Toplicah je doma veliko ameriških rojakov, katerih smo se spominjali in katere pozdravljamo.

* * *

Dobri učitelj je pravi blagoslov za vsako šolo, pa tudi za vsako kmetsko občino po Sloveniji. Stari ljudje in tudi mi starejši, kako se z veseljem spominjamo dobrega učitelja ali morda dobre učiteljice iz naše domače "višje" šole kje v kaki vasi na Slovenskem. Kako smo s strahom šli tja prvič v šolo!

Kako se nam je vse strašno čudno zdelo. Pa smo našli tam smehljajoči se obraz dobre učiteljice ali dobrega učitelja, kako se nam je dobro zdelo! In tega ne bomo pozabili do smrti. In ko smo šli počasi od razreda do razreda, vedno višje, ko smo se začeli bolje zavedati sebe, ko so začele "brenčati" okoli glave, morda tudi v glavi kake mladostne in norostne in otroške muhe, kolik blagoslov za dečka, za deklico, ako najde v učitelju tudi modrega vzgojitelja, ki ima srce zanj, ki mu posveti nekoliko pozornosti in pomaga preganjati te muhe in sodeluje z domačo hišo, z delom starišev doma, pri oblikovanju njegovega značaja. Kako globoko v življenje se urežejo brazde tega učitelja-orača! Kako bodo odločilne zlasti v krizah življenja. Takega dobrega učitelja vzgojitelja zna ceniti samo tisti, ki ga je imel.

In za celo občino, kako blagodejen je vpliv dobrega učitelja, ki misli z narodom in čuti z narodom, ki ljubi narod in sicer tako, da mu je sveto, kar narod ceni, ki ceni in ljubi tudi njegovo vero. Tak učitelj sodeluje potem z duhovščino in tako je vodstvo občine enotno in uspeh in napredek zagotovljen.

Toda po Sloveniji je pa učiteljstvo zadnja desetletja avstrijskega režima in zlasti po vojski pod vlado Pribičeviča, ki je bil sam zagrizen liberalen brezverski učitelj, krenilo precej drugo pot. Zgubilo je ljubezen do naroda, namreč slovenskega, ki je pa katoliški, veren. Učiteljstvo je postalo agentura protikatoliškega framasonstva po Sloveniji. Ne dolžim jih, da so oni framasoni. Pač pa je protikatoliška gonja v Evropi framasonskega izvira. Zato, kdor to podpira, podpira framasonstvo v njegovih težnjah. V koliko občinah je vladal mir, so živeli občani v slogi in edinosti med seboj! Mirno in tiho, pa zadovoljno jim je teklo življenje naprej.

Pa je prišel v občino tak eksponent prostozidarstva in protikatoliškega fanatizma — in konec je bilo miru. Začeli so se prepiri. Duhovščina je morala seveda braniti vero svojih ovčic. Zato je tam. Učitelj je pa ščuval ljudi proti duhovščini. Posledica tega je bil pekel v občinah.

Da, vsa nesreča v Evropi in tudi v Sloveniji je brezversko učiteljstvo. Že Avstrija je sklenila te postave, ki so vzeli cerkvi šole. Veliki papež Leon XIII. je videl žalostne posledice teh postav. Obsodil jih je ter jih imenoval "nagnusne postave" (leges abominabiles). Katoliška cerkev je poleg starišev od Boga ustanovljena vzgojiteljica mladine. To je njena božja pravica, pa tudi njena resna naloga. Zato bi morala vsaj v katoliških državah imeti glavno besedo pri šoli. Šole niso samo učilnice, temveč tudi vzgojevalnice. Vzgoja pa mora biti v duhu vere starišev — torej katoliška. Kako pa naj vzgaja katoliško učitelj, ki je sovražnik vere? Ali ne bo naravno tak učitelj zastrupil srca mladine, s katero je skupaj skozi šest let dan na dan, teden za tednom? Kaj more doseči veroučitelj, ako je pri šoli samo peto kolo, ako nima besede drugače, kakor v svojih dveh urah na teden, ki ne more določati ničesar glede verskih vaj, službe božje, spovedi itd.? — Ako mora za vse to moledovati za dovoljenje brezvernega učitelja, nadučitelja?

Zato pa se posledice kažejo in so se kazale že dolgo let nazaj, odkar so veljali ti zakoni, in se bodo vedno bolj.

Vse to premišljevanje pa zato kaže, kako velik blagoslov je res pri obstoječih šolskih zakonih in postavah dober katoliški učitelj, vzgojitelj, pa tudi katoliški narodnjak.

In tak učitelj je bil na Dobravi pri Ljubljani. Imenoval se je Matija Rant. Vsi rojaki, ki ste doma na Dobravi, ste ga poznali. Že več let počiva na pokopališču pri Marijini cerkvi na Dobravi.

Poznal sem tega moža in sem bil velikrat ž njim. Pa če večkrat sem bil ž njim, toliko bolj sem ga cenil in toliko višje spoštoval.

Tudi Amerika ima vsaj deloma korist od delovanja tega moža. In to je Rev. John Novak, slovenski župnik na Willardu, ki je doma iz Dobrave, kjer je ta mož deloval. Govoril sem tudi z več drugimi rojaki z Dobrove, pa so ga vsi hvalili in mu dali isto spričevalo kot jaz.

Midva s tem učiteljem Rantom sva pa v duhovnem sorodstvu. Njegov sin, Rev. Gvido Rant, sedaj mestni župnik v Ljubljani, je namreč moj duhovni in redovni sobrat.

Slovenska Ženska Zveza.

Ustanovljena 19. dec. 1926. Inkorporirana 14 dec., 1927

GLAVNI ODBOR ZA 1928, 1928 in 1930:

Predsednica: **Mrs. Marie Prisland**, 1034 Dillingham Ave., Sheboygan, Wisconsin.
Podpredsednica: **Mrs. Mary Glavan**, 1372 Eaglesmere Ave., Collinwood, Ohio.
Tajnica: **Mrs. Julia Gottlieb**, 1845 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Blagajničarka: **Mrs. Matilda Duller**, 2241 So. Lincoln St., Chicago, Ill.

NADZORNICE:

Mrs. Mary Vidmar, 770 N. Holmes Ave., Indianapolis, Ind.
Mrs. Margaret Ritonia, 307 Grove Street, Milwaukee, Wis.
Mrs. Rose Smole, Box 114, Bradley, Ill.

PROSVETNI ODSEK:

Mrs. Julia Gottlieb, tajnica književne matice.
Mrs. Mary Puhek, 668 Glover Street, Detroit, Mich.
Mrs. Dorothy Dermeš, 236 Myers Street, Steelton, Pa.

PUBLIKACIJSKI ODSEK:

Mrs. Fanny Jazbec, urednica Glasila, 2249 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Mrs. Pauline Osoline, Box 492, Forest City, Pa.
Mrs. Mary Plantan, Box 287, West Linn, Ore.

SVETOVALKE:

Mrs. Margaret Kozjan, 1220 Eiler Ave., Pueblo, Colo.
Mrs. Frances Žagar, Barberton, Ohio.
Mrs. Matilda Robertz, 607 Jackson Street, Eveleth, Minn.
Mrs. Bara Kramer, 476 Kansas Street, San Francisco, Calif.
Mrs. Mary Darovec, 19114 Shawnee Ave., Nottingham, Ohio.

VODITELJICA MLADINSKEGA ODDELKA:

Mrs. Helen Zakrajšek, 2228 West 22nd Street, Chicago, Ill.

Uradno Glasilo: **Amerikanski Slovenec.**

Katoliške Slovenke. Pristopajte k Slovenski Ženski Zvezi, ki je edina Slovenska ženska organizacija v Ameriki. Pristopnina je 50c, mesečni prispevek pa samo 25c. Sprejemajo se članice od 16. do 55. leta, v Mladinski Oddelek pa dekliče ki dokončajo osemrazredno šolo.

Častno za vsako naselbino je, imeti podružnico S. Ž. Z. v svoji sredi. Ako je pri Vas še ni, ustanovite jo. Osem novih članic zadostuje.

Za vsa pojasnila glede ustanovitve in poslovanja podružnic se obrnite na predsednico **Mrs. Marie Prisland, 1034 Dillingham Avenue, Sheboygan, Wis.**, denarne prispevke, namenjene za glavni urad pa pošljite tajnici, **Mrs. Julia Gottlieb, 1845 W. 22nds Street, Chicago, Ill.** in sicer najpozneje do 25. vsakega meseca. Vse dopise, namenjene za Glasilo Zveze, pa pošljite direktno na list Amerikanski Slovenec, 1849 W. 22nd Street, Chicago, Ill.

FINANČNO POROČILO S. Ž. ZVEZE ZA DECEMBER, 1927.

Preostanek meseca novembra, 1927 ..... $1,215.40

DOHODKI:

Podr. štev.		Mesečnina	Članarina	Knjige	Skupaj	Štev. članic
1.		$ 13.25	—.—	—.—	$ 13.25	53
2.		18.50	$1.50	$3.60	23.60	74
3.		7.25	—.—	—.—	7.25	29
4.		7.25	.50	—.—	7.25	29
5.		9.50	—.—	—.—	9.50	38
6.		4.25	1.00	.15	5.40	17
7.		10.25	—.—	—.—	10.25	41
8.	Nov.	5.00	—.—	—.—	—.—	
8.	Dec.	5.00	—.—	—.—	10.00	20
9.		6.25	—.—	—.—	6.25	25
10.		39.50	11.00	—.—	50.50	158
11.		11.25	1.00	3.75	16.00	43
12.		7.25	2.00	.60	9.85	29
13.		5.75	1.00	—.—	6.75	23
14.		14.50	5.00	—.—	19.50	58
15.		12.25	8.50	11.25	32.00	49
	Skupaj...	$177.00	$31.50	$19.35	$227.85	686

$ 227.85
Skupaj..... $1,443.25

STROŠKI:

Darilo gl. predsednici za delo v l. 1927, pisalni stroj..... $48.00
Darilo gl. tajnici za delo v l. 1927..... 50.00
Upravni stroški 15.00
Thomas W. Reilly, za Chartec 25.00
Edinost Publ. Co., za tiskovine 25.50
Skupni stroški ..... $ 163.50

Preostanek v blagajni 31. decembra, 1927 ..... $1,279.75

RAZDELBA PREMOŽENJA:

Sklad za pogrebne stroške ..... $ 390.00
Rezervni sklad 889.75
Skupaj kot zgorej $1,279.75

JULIA GOTTLIEB, glavna tajnica.

—o—

IZ URADA TAJNICE KNJIŽEVNE MATICE SŽZ.

Chicago, Ill.

Vsem podružnicam se naznanja, da ima Književna Matica SŽZ. v zalogi še sledeče knjige:

Slovenske: Na krivih potih, igra v petih dejanjih; Slovenska žena; Zgodovina pešpolka št. 17; Zgodovina slovenskega naroda; Poslednji dnevi Pompejev, Job, Na valovih južnega morja; Zgodbe Napoleonovega huzarja! Boy, roman.

Angleške: Fabiola; The New Tenant; The Elson Reader; World's War Events, Vol. 1, 2 & 3.

Hrvatske: Vestalka; Tajne ladje "Titan"; Sveta Rusija; Gospodjica s tri steznika; Dječja knjiga; Ivanjski krijesovi; Krvava ruka; Hrvati na ledenem moru; Povijest Gottone Connixloo.

Katera izmed podružnic želi eno ali več izmed teh knjig, naj piše na glavni urad. Razume se, da se knjige samo posodijo. Ko jih članice prečitajo, se morajo vrniti, nakar si lahko izberejo druge knjige.

Sesterski pozdrav!

Julia Gottlieb,
tajnica Književne Matice.

MATI, VZGOJUJ OTROKA VERSKO!

—a —a.

II.

Pazi naše — vzgojuj otroka z zgledom.

V nekem župnišču je mati N. nestrpno pričakovala č. g. župnika. Ko se prečastiti naposled prikaže med vrati, zakliče mati, potrta velike bolesti: "Kaka sramota! Ali že veste? O, da sem morala to doživeti! Moj sin v ječi — radi krive prisege. Ko sem ga vendar vedno učila govoriti resnico in sovražiti laž!" Župnik jo tolaži, kolikor le more, pa mu ne uspe.

Popoldne istega dne se napoti v ječo, da obišče obtoženca. Najde ga sedečega pri mizi, mrko gledajočega pred se. Bolestno se nasmehne župniku v pozdrav. Duhovnik izrazi svoje obžalovanje in vpraša, kako je prišlo do tega, da je krivo pričal. Saj ima vendar dobro mater, ki ga je lepo učila.

"Da," pravi mladi jetnik z bridkim nasmehom, mati me je učila z besedami govoriti resnico, s svojim zgledom me je pa učila ljubiti laž. Že v zgodnji nežni mladosti sem opazil, da mati drugače dela kot govori. Moja mati je velika lažnica. Večkrat sem moral po njenem naročilu k vratom in povedati obiskovalcu ali agentu, da mame ni doma. Ko je govorila na telefon, je laž sledila laži. Če sem se ji jaz zlagal, me je seveda kaznovala, češ, da moram vedno govoriti resnico. Pogosto me je jemala s seboj v gledališče ali kino. Drugi dan sem moral brez naloge v šolo. Ker sem se bal učiteljice, je mati napisala opravičilo, da sem bil bolan. Tako me je mati učila ljubiti resnico. Povejte ji, naj se nikar ne čudi. Kakor me je vzgojila, takega me pa ima."

Kako potrebno je torej, da mati sveti otroku z dobrim zgledom, je pokazala ta povestica. Kakor hitro se začnejo probujati in razvijati duševne sile otroka, naj mati začne učiti z zgledom. Nagon posnemanja se pokaže pri otroku zelo zgodaj in zelo olajšuje vzgojo. Če bo mati govorila, delala vedno vse zgledno, da bo otroku v spodbudo k dobremu, potem bo tak otrok nehote sam postal dober. Otrok skuša storiti vse, kar dela mati. Saj ste že videli malo dete, komaj je storilo prve korake, že hoče pometati, ko vidi mamo. Nekoč sem opazovala v cerkvi — bilo je med 40urnim češčenjem presv. Rešnjega Telesa — malega, nad eno leto starega otroka, ki je sedel v klopi medtem, ko je mati klečala s pobožno sklenjenimi rokami in vsa zatopljena v molitev. Nekaj časa je otrok gledal oltar in lučke, sveče itd., nato je pa začel opazovati mamo. Skušal je skleniti ročice po zgledu materinem, kar se mu seveda ni popolnoma posrečilo. Blagrovala sem otroka, češ, tebi ne bo treba enkrat dolgih pridig o obnašanju v cerkvi. O, ko bi vendar vse naše matere razumele in znale ceniti moč dobrega zgleda!

V neki šoli države Kentucky je nekoč sestra opomnila otroke, da je dotični dan post. Otroci dobrih katoliških mater so imeli s seboj meso za obed, a noben se ga ni dotaknil, jedli so kruh in sadje. Ko pride neka deklica domov, pove materi, da je post, a mati jo vkljub temu pošlje k mesarju. Ko je večerja kuhana, nespametna mati sili otroka, da je. Kako naj taka mati pričakuje, da bo njen otrok kdaj dober, da jo bo spoštoval, jo ljubil in skrbel za njo v starosti? Otrok vidi, kako mati brezskrbno krši zapovedi božje in cerkvene — o, kako bistre oči imajo otroci, vse vidijo, — in ravno tako lahko in brezskrbno jih bo pozneje kršil on, ko šola ne bo več vplivala nanj s svojimi nauki. Otrok bo pa tudi kršil zapovedi materine, saj ga je sama naučila — in taka mati naj ne sanja kdaj o kakem zemeljskem raju pri svojem sinu ali hčeri. Gorje materi, ki s slabim zgledom podre, kar je z velikim trudom zgradila šola! Taka mati si sama podira hišo sreče nad glavo.

Pa mislijo nekateri, da si smejo dovoliti nekoliko prostosti v obnašanju, dejanju in besedi, ko so otroci še prav majhni, češ, saj ne razumejo, bomo bolj pazili, ko pridejo do spoznanja. Takrat je navadno že prepozno. Silno težko delo bo imela mati, če se ji bo sploh posrečilo. Tudi vpričo čisto malih otrok mora mati skrbno paziti na svoje govorjenje, obnašanje, delo. Otrok morda res ne razume, če je slišal ali videl kaj slabega, a ima spomin in — enkrat bo razumel v svojo škodo in — tvojo, mati.

Spominjam se neke žene v domovini. Imela je ljubko dete. Drugače je bila še precej dobra, samo to grdo navado je imela — klela je. Ker je otrok večkrat slišal mamo, je začel sam poskušati. Nekoč je odprl nedolžna usta in posrečilo se mu je izpregovoriti "dic". Mati, vsa ponosna na svojega brihtnega srčka, mi je o tem radostna pripovedovala. Meni je pa legla težka misel o bodočnosti, ki čaka to nedolžno dete. Dražestna usta tega otroka bodo nekoč umazane od kletve. Jezik, ki je ustvarjen, da bi slavil in poveličeval Gospodovo ime, ga bo skrunil — če Bog na kak izvanreden način ne odtegne otroka materinemu vplivu. Čigava odgovornost, čigava krivda? Materina. Gospodu so se smilili taki mali revčki, zato je zaklical nekoč: "Gorje mu, kdor pohujša katerega teh malih! Bolje bi bilo, da bi se mu obesil mlinski kamen okoli vratu in se z njim potopil v globino morja."

Jezuit G. Power pravi, da se mora sv. Cerkev zahvaliti materam za svetnike. Mislite li, da bi bila danes Mala Cvetka na oltarju, če bi ne bila imela dobrega zgleda staršev in po smrti materini, sester, ki so nadomeščale mater? Saj sama pravi, da ji je bilo obnašanje staršev več kot pridige dobrih govornikov, ki jih je tako rada poslušala. Je sicer res, da Bog lahko ohrani dušo otroka nedolžno, čisto kot kristal, četudi jo obdajajo slabi zgledi na vseh straneh in enako res je, da Bog hoče sodelovanja mater. Vsaka mati bi morala biti svojemu otroku vzor v čednostih, katere mu hoče vcepiti v mehko srce.

O, da bi naše slovenske matere razumele moč veliko, vzgojno, moč dobrega zgleda! O, ko bi si vsaka prizadevala živeti življenje praktične katoličanke — kako primerno malo truda bi imele z vzgojo! Kako srečne bi bile enkrat take matere, matere srečnih otrok!

—o—

ZAHVALA.

Milwaukee, Wis.

Podružnica S.Ž.Z. št. 12 je imela svojo prvo slovesno veselico 15. januarja 1928 v Harmony dvorani. Najprej se vam članice, presrčno zahvaljujem za vaše delo, ki ste ga storile, in kar ste darovale za napredek, naše slovenske žene in dekleta. Iskrena hvala naši sosestri Mrs. Kopač, ker je veliko storila in je bila tako pripravna za vsako delo. Posebno imenitno je bilo to, ko nam je pripravila prav okusno kosilo. — Prav lepa hvala tudi vsem drugim, ki so pomagale v kuhinji. Naj ne pozabim tudi izreči zahvalo naši sosestri Fany Medle za njene lepe besede, ki jih je spregovorila, in za vse njeno delo. Ne morem vse z imeni imenovati, ki so pomagale in se trudile, zatorej še enkrat prav prisrčna hvala vsem, ki so na en ali drugi način pripomogli, da se je veselica tako lepo izvršila. Le tako naprej, drage članice, le korajžo, pa bo šlo, da bomo prišle še do večjega napredka pri naši podružnici. Prav lepa hvala tudi članicam slov. ženskega pevskega kluba "Zarja", Mrs. Agnes Bregar in Josephini Certalič za tako lepo petje. Tako lepega petja že dolgo nismo slišali. Mila pesem si slovenska, melodija sega globoko v srce. Prav lepa hvala tudi naši spoštovani sosestri gl. predsednici, Mrs. Mary Prisland, ki je prišla iz Sheboygana na veselico. Ne vem, kako bi se ji zadostno zahvalila. Hvala tudi vsem udeležencem, ki ste nas v tako obilnem številu obiskali.

Sosesterski pozdrav,

Marg. Ritonia, predsednica.

—o—

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

IZ URADA PODRUŽNICE ŠT. 11 S.Ž.Z.

Eveleth, Minn.

Tem potom naznanjam članicam naše podružnice, da se bo vršila naša prihodnja redna mesečna seja prvo nedeljo v mesecu, to je 5. februarja. — Udeležite se te seje polnoštevilno, ker imamo veliko važnih stvari za razmotrivati. Želim tudi, da bi vsaka članica pripeljala seboj vsaj po eno prijateljico, ki se zanima za našo Zvezo, da bi pristopila k podružnici. Ne smemo mirovati, le naprej se moramo gibati in zbirati naše zavedne žene in dekleta pod zastavo SŽZ.

Frances Zakrajšek.

—o—

IZ URADA PODRUŽNICE S.Ž.Z. ŠT. 3.

Pueblo, Colo.

Tem potom naznanjam članicam naše podružnice SŽZ., da bomo odslej imele redne seje vsako prvo sredo v mesecu ob 7. uri zvečer v navadnih prostorih, kjer imamo dvorano prosto za to leto, ker društvo je še mlado in ne more vse stroške kriti. Prosim vse članice, da bi redno hodile na seje, da bi se lahko kaj več pogovorile za napredek in da pride kaj več v blagajno. Minulo sejo smo se dogovorile, da bomo priredile veselico ali kakšno drugo zabavo v korist naši blagajni, in to po Veliki noči. To je v resnici potrebno in moramo narediti.

Cenjene sosestre, potruditi se tudi moramo, da bomo pridobile več članic. V naši naselbini je veliko število žensk in deklet, ki še niso pri naši podružnici. Za temi moramo iti. Naj si vsaka članica kaj naloži to nalogo, da bo prihodnjo sejo gotovo vsaj eno prijateljico pripeljala k seji, da se bo vpisala v našo podružnico. Naša podružnica mora šteti najmanj 100 članic. Ne mirujmo, dokler to ne dosežemo in potem še dalje in dalje!

Po pravilih lahko začnemo tudi z mladinskim oddelkom, zato priporočam, naj vsaka članica vpiše tudi svoje hčere in prigovarja druge, da jih vpišejo.

V Glasilu berem večkrat kaj o ročnih delih, s katerimi se pri nekaterih podružnicah bavijo. Zelo pametno je to, kar se je videlo pri nas, ko smo imeli šivalni klub, da smo hodile Slovenke po eno uro na teden šivati. Veliko lepih stvari smo naredile, tako bi tudi zdaj lahko. Lepo bi bilo, če bi pri nas po vsaki seji po kakšno uro delale ročna dela. Upam, da se bomo na prihodnji seji kaj več o tem pogovorile, zato pa prosim, naj se vas veliko število udeleži in katera le more, naj se potrudi, da bo pripeljala seboj kakšno prijateljico. Znano vam je, da se pripravljamo tudi za razstavo ročnih del, ki bo pokazala drugim narodom, česa smo zmožne me Slovenke. Zato pa le na delo, da bomo tudi me kaj naredile!

Torej, prvo sredo v mesecu, to bo 1. februarja, se bo vršila naša seja, na katero vas še enkrat vabim, da se je v polnem številu udeležite, da se bomo vse potrebno domenile.

Prisrčne pozdrave pošiljam vsem članicam SŽZ.!

Marg. Kozjan, tajnica.

—o—

— **Detroit, Mich.** — Fred J. Fisher, podpredsednik General Motors korporacije je podaril katoliški dobrodelni organizaciji "Little Sisters of The Poor", svoto $1,000,000.

IZ SLOV. NASELBIN.

(Nadaljevanje z 2. strani.)

na odru.

19. februarij bo za Chicago nov dan. Pustna nedelja. Pa ne bo pustna za nas, za nas bo to velikonočna nedelja. Ta dan bodo prvič zapele nove orglje v naši cerkvi. Adrija nam obeta za ta dan prelep cerkven koncert. Na programu ima najlepše točke in pesmi. Že sedaj opozarjamo vse rojake, da ne zamude te prilike.

Vsem društvom in posamezникom naznanjamo, naj si kmalu zarentajo halo za prihodnjo zimsko sezono. Nekateri so si že zarentali, zato brž, da ne ostanejo drugi na cedilu. Kdor prvi pride, prvi melje.

Na zadnji seji gospodarskega odbora so bile nekoliko spremenjene rentne cene.

Zabave v šolski hali popoldan in zvečer se računajo po $60.00.

Zabave v šolski hali popoldan (igra) po $35.00.

Zabave v šolski hali zvečer v soboto in nedeljo po $45.00.

Zabave v šolski hali med tednom po $35.00.

Privatne zabave v basementu po $10.00 in $15.00.

Svatbe in banketi, če rabijo kuhinjo, več kot en dan po $50.

Popoldanske svatbe s kuhinjo vred po $30.00.

Surprise parties po $15.00.

Vsem, ki nameravajo iti v nedeljo v Waukegan, bodi naznanjeno, da se zberemo v cerkveni dvorani, od koder odidemo ob 9:15 zjutraj. Naš vlak odide ob 10. z Adams in Wabash. V Waukegan pride ob pol 12.

Fant od fare.

—o—

TELEGRAM!

Chicago, Ill.

Zastonj sem čakal poročila o Surprise party, katero so priredili ožji prijatelji družini Mr. in Mrs. Fr. Grill 18. t. m. v počast njunega 19letnega zakonskega življenja. Zato, ker sem bil tudi jaz eden navzočih, moram priznati, da se je ista vršila vsestransko lepo. Veselili in zabavali smo se tako, da sem posledice čutil 48 ur. Najbolj kočljiva točka je bila, kako Mr. in Mrs. Grill dobiti v cerkveno dvorano, ne da bi kaj sumila za kaj gre. Z Mrs. Grill ni bilo dosti težave, ker ona je že naravno dobra in pohlevna in verjetna žena; pač je bilo treba zelo diplomatično postopati z Mr. Grillom. Pa tudi njega se je tako zvito in prefrigano zvabilo v dvorano, da je v isto kar prisopihal ves moker in izmučen. Ko je odprl vrata ter slišal kakor iz enega grla klic: Surprise! — je kar osupnil in barve spreminjal kakor mavrica. Treba je bilo dokaj kozarcev vina izpiti, predno je začelo ubogemu Franku zopet srce redno funkcijonirati. Kolikor je meni znano, ste Mrs. Banich in Mrs. Wencel kupile v imenu vseh darovalcev zelo lepi električni šivalni stroj kot darilo jubilantoma, katerega je posebno Mrs. Grill nadvse vesela.

Obema kličemo: še na mnoga leta in mnogo srečnih zakonskih obletnic. **Udeleženec.**

—o—

— **Chicago, Ill.** — Bomba je eksplodirala v Gary, Ind., v poslopju Vita Schirallija, ki trguje s prepovedano pijačo. Oblasti sumijo, da so to storili člani Caponijeve družbe, ki ne pustijo, da bi jim kdo delal konkurenco. Eksplozija je povzročila precejšno škodo in Schiralli je bil ranjen.

OPREMLJENA SOBA

se odda v najem poštenemu samcu. V stanovanju so vse udobnosti. Vprašajte pri **Mr. J. Turšiču, 2019 West 22nd Street, Chicago.**

ŽE NAD

40 LET

služi ta banka zanesljivo in pošteno vsem, ki potrebujejo njene službe in oprezno investirajo; prihranke od tisočev vlagateljev ji poveri denar, ki znaša več milijonov dolarjev.

Naj se tiče kakršnihkoli načinov vlaganja vaših prihrankov, prepričajte se kakšne ugodnosti dobivajo oni, ki poslujejo s to banko.

KASPAR AMERICAN STATE BANK

VOGAL ZAP. 19. CESTE in BLUE ISLAND AVE., CHICAGO, ILL.

NAJVEČJA SLAVENSKA BANKA V AMERIKI.

Uradne ure: od 9. ure zjutraj do 4. popoldne, v ponedeljek in soboto od 9. ure zjutraj do 6. zvečer.

ZA VELIKONOČNO POTOVANJE V JUGOSLAVIJO SE PRIJAVITE PRI NAS.

REVMATIZEM odpravi

ali pa vrnemo denar

TISOČI SO OKREVALI V 30 DNEH.

Nudi se vam zadnja prilika, da se znebite revmatizma in bolečin. Če vam naše zdravilo ne bo pomagalo, vam vrnemo denar. Ako trpite za revmatizmom, trganju, neuralgiji lumbago; če vas bode, če čutite bolečine v križu — bolečine v prsih, če imate napete žile ali trde noge in roke, nečisto kri; vse te bolezni bodo izginile iz vašega sistema v 30 dneh, če se boste zdravili z **ANTI-RHEUMATIC TREATMENT**, ki ga je iznašel Dr. Tom. Nič ne de, kako dolgo že vas muči ali pa se je šele pričelo. Vaše grozne bolečine in noči brez spanja bodo izginile, zadobili boste zopet zdravje in veselje. Na tisoče zahvalnih pisem imamo, katere lahko vidite v našem uradu, v katerih se ljudje zahvaljujejo. Naš **ANTI-RHEUMATIC TREATMENT** je zato tako znan, ker v vsakem slučaju pomaga in ga priporočajo vsi tisti, ki so ga že kdaj rabili. Zdravilna moč tega zdravila je čudovita, poskusite, da se sami prepričate! Vrnemo vam denar, če ne bo pomagalo. Popolno ozdravljenje vas stane le $3.00

Naš **ANTI-RHEUMATIC TREATMENT** je iznajdba znamenitega evropskega učnjaka zdravnika Dr. Tom-a, ki vsebuje vse proti-revmatične snovi, ki iz bolnika spravijo strup in čistijo kri. Ne vsebuje narkotičnih ali kakšnih drugih škodljivih snovi in je lahko za jemati za vsakogar. Naročite takoj naš **ANTI-RHEUMATIC TREATMENT**, ki gotovo pomaga.

Ne pošiljajte denarja naprej samo izrežite ta oglas in ga nam pošljite, priložite pa 35 centov za poštne in paketne stroške, za zdravila plačate $3.00 ko ista sprejmete.

CHICAGO MEDICAL LABORATORY
1725 N. KEDZIE AVENUE Dept. 334 CHICAGO, ILL.

Phone: CANAL 5903

JOSEPH PAVLAK

PRVI JUGOSLOVANSKI POGREBNIK V CHICAGO

1814 South Throop Street **Chicago, Illinois**

Se priporoča Slovencem ob času pogrebov. — Mrtvašnica na razpolago. — Automobili za vse slučaje, kakor ženitovanja, krste in pogrebe. — Na razpolago vsem noč in dan.

POTOP

HENRIK SIENKIEWICZ

Iz poljščine prevel Dr. Rudolf Mole.

Po teh besedah je Boguslav peljal gospoda mečnika k mizi in začela sta trkati in si napijati precej pogosto.

Eno uro pozneje se je vračal mečnik z nekoliko se opotekajočimi koraki v svojo sobo, polglasno ponavljajoč:

"Prijazen gospod! Vrl gospod! Ljubeznivejšega ne najdeš s svetiljko. . . Zlato, čisto zlato. . . Prav rad bi kri prelil zanj."

Medtem sta brata ostala sama. Imela sta se med seboj še marsikaj pomeniti, razen tega so dospela tudi nekakšna pisma, ki so poslali pažeta k Ganchofu ponje.

"Očividno," je rekel Januš, "ni niti ene besede resnice v tem, kar si govoril o Kmiticu?"

"Očividno. . . Sam veš najbolje. Toda kaj? Priznaj? Priznaj, ali ni imel Mazarin prav? Z enim udarcem se grozno maščevati nad sovražnikom in obenem napraviti predor v tej lepi trdnjavi?. . . Kaj? Kdo bi še utegnil kaj takega? To se imenuje spletka, vredna prvega dvora na svetu! In ta Bilevičevna je pravi biser, ljubeznivo in prekrasno dekle, kakor bi bila iz knežje krvi! Mislil sem, da skočim iz kože!"

"Spomni se, da si dal besedo. . . Pomisli, da nas pogubiš, če se objavi oni list!"

"Kakšne obrvi! Kakšno kraljevsko obnašanje, da vzbuja kar občudovanje. . . Odkod v taki deklici skoraj kraljevsko veličanstvo? V Antverpnu sem videl enkrat Diano, na gobelinu umetno našito, kako ščuje pse na radovednega Akteona. . . Kakor bi bilo isto!"

"Pazi, da Kmitic ne objavi pisem, ker bi nas potem psi na smrt pogrizli."

"Ni res! Jaz izpremenim Kmitica v Akteona in naščujem pse nanj. Na dveh poljih sem ga že udaril po glavi, a pride med nami še do boja!"

Nadaljni razgovor je prekinil paž, ki je prišel s pismom.

Vojvoda vilenski je vzel pismo v roko in se prekrižal. Vedno je delal tako, da bi se zavaroval pred slabimi vestmi; potem pa je začel pozorno ogledovati, mesto da bi ga odprl.

Naglo je izpremenil barvo.

"Sapiehov grb vidim na pečatu!" je zakričal, "to je od vitebskega vojvode."

"Odpri urno!" je rekel Boguslav.

Hetman je odprl in začel čitati, pretrgajoč čitanje od časa do časa z vzkliki:

"Gre na Podlesje!. . . Vpraša me, če nimam kakih naročil za Tikočin. . . Roga se mi!. . . Še huje, zakaj poslušaj, kako piše dalje:

"Ali hoče vaša knežja milost domačo vojno, ali hoče še en meč poriniti v materino srce? Pridi torej na Podlesje, čakam te in zaupam v Boga, da bom kaznoval tvoj napuh s svojimi rokami. . . Če pa imaš usmiljenje nad domovino, če se ti je oglasila vest, če vaša knežja milost obžaluje nekdanja dejanja in hoče pokazati kesanje, tedaj je odprto polje pred teboj. Mesto, da začneš domačo vojno, skliči črno vojsko, dvigni kmete in udari na Švede, dokler se čuti Pontus varnega, ničesar ne sluti in ne kaže nobenih skrbi. Hovanski ne bo vaši milosti delal v tem nobenih ovir, zakaj iz Moskve sem dobil vesti, da se oni tam sami pripravljajo na Inflandsko, dasi drže vse to tajno. Sicer pa, če bi hotel Hovanski kaj začeti, ga bom jaz držal na uzdi in če bi le mogel odkritosrčno zaupati, bom z vsemi svojimi silami pomagal vaši knežji milosti pri reševanju domovine Vse zavisi od vaše knežje mlosti, zakaj še je čas kreniti s pota in popraviti krivico. Tedaj se pokaže javno, da vaša knežja milost ni sprejela pokroviteljstva Švedov iz osebnih ozirov, marveč radi tega, da reši Litvo popolnega poraza. Naj Bog navdahne vašo knežjo milost, za kar ga vsak dan prosim, dasi smatra vaša knežja milost, da ravnam iz nevoščljivosti.

P. S. Slišal sem, da je obleganje Niešveža prenehalo in da se hoče knez Mihael pridružiti nam, čim nekoliko popravi škodo. Poglej, milostivi knez, kako ravnajo poštenjaki iz tvojega rodu in vzgleduj se po njih, a v vsakem primeru pomisli, da imaš sedaj prosto pot."

"Ali si slišal?" je dejal knez Januš, ko je prenehal čitati.

"Slišal. . no, kaj?" je odgovoril Boguslav ter bistro pogledal brata.

"Treba bi se bilo vsemu odpovedati, vse prenehati, lastno delo razdreti z lastnimi rokami . . ."

"In pretrgati vezi s Karolom Gustavom, pregnanega Kazimirja zopet postaviti na noge, da bi izvolil odpustiti in zopet sprejeti v službo. . . in tudi gospoda Sapieho prositi za posredovanje. . ."

Lice Januševo se je zalilo s krvjo.

"Ali si opazil, kako mi piše: "Poboljšaj se in odpustim ti, kakor višji svojemu podložniku."

"Drugače bi pisal, če bi viselo šest tisoč sabelj nad njegovo glavo."

"Vsekakor . ." Tu se je zamislil turobno knez Januš.

"Kaj vsekakor?"

"Za domovino bi bila rešitev," če bi storil tako, kakor svetuje Sapieha."

"A zate? Zame? Za Radzivile. . ."

Januš ni odgovoril besede, podprl glavo na sklenjene roke in se zamislil.

"Naj bo tako!" je rekel naposled. "Naj se izpolni. . ."

"Kaj si sklenil?"

"Jutri odrinem na Podlesje, a črez teden dni udarim na Sapieho."

"Torej si Radzivil!" je rekel Boguslav.

In podala sta si roke.

Kmalu nato je šel Boguslav počivat, Januš je ostal sam. . Prehodil je enkrat, dvakrat dvorano, potem pa je tlesknil z rokami.

Paž je vstopil v sobo.

"Astrolog naj pride črez eno uro k meni z gotovo figuro!" je rekel.

Paž je odšel, knez pa je začel zopet hoditi in moliti svoje kalvinske molitve. Potem je začel polglasno prepevati psalm, često je prenehal, ker mu je zmanjkalo sape, ter se oziral od časa do časa skozi okno na zvezde, migljajoče na obnebju.

Polagoma so začele ugašati luči v gradu, a razen astrologa in kneza je še eno bitje čulo v svoji sobi, namreč Olenka Bilevičevna.

Klečeč pred svojo posteljo, je sklenila obe roki na glavi in šepetala z zaprtimi očmi:

"Usmili se nas. . ! Usmili se nas!. . ."

Prvikrat po Kmitičevem odhodu ni hotela moliti zanj.

TISKARNA
AMERIKANSKI SLOVENEC

DOBRO
delo, postrežbo in nizko ceno dobite pri nas!

Pišite nam po cene predno oddate naročilo drugam!

IZVRŠUJEMO
točno in po najnižjih cenah vsa v tiskarsko stroke spadajoča dela. Zlasti se priporočamo slavnim društvam za tiskanje vseh uradnih tiskovin. Istotako vsem trgovcem, obrtnikom in posameznikom. Prestavljamo iz slovenščine na angleško in obratno. Nobeno naročilo preveliko, nobeno premalo.

AMERIKANSKI SLOVENEC
1849 West 22nd Street,
CHICAGO, ILL.

VELIKA RAZPRODAJA ČEVLJEV IN OBUVAL

SE PRIČNE V
četrtek 2. februarja '28
IN BO TRAJALA
dokler vse ne razprodamo!

LEPA PRILIKA ZA POSAMEZNIKE IN DRUŽINE

da si sedaj nabavijo čevljev in obuvala zase in svoje družine. Prodalo se bo vse za

POLOVIČNE CENE!

Preskrbite si obuvala ob tej ugodnosti, kakoršne najbrže ne bote imeli kmalu več. Vedite, da cena usnju se stalno zopet zvišuje, kar pomeni pozneje zopet dražje čevlje.

KDOR IMA VESELJE ZA ČEVLJARSKO OBRT
mu prodam trgovino, stroje in vse zaloge.

RADI VAŠE LASTNE KORISTI
pričakujemo torej obilo odjemalcev te dni tekom naše velike razprodaje. Pridite prvi, da dobite večjo izbero.

CENE SO:
Nizki moški čevlji . . $3.45
Ženski vseh vrst . . . $3.25
Za šolarje . . . $2.48
Za otroke . . . $1.95

ŠE ENKRAT: POSLUŽITE SE TE PRILIKE!

Anton Zupančič
ČEVLJAR IN TRGOVEC S ČEVLJI.
1943 W. 22nd St., Chicago, Ill,

PALACZEV POGREBNIŠKI DOM

Telefonska služba noč in dan:
Canal: 1267 — Stanovanjski: Rockwell: 4882 in 8740.

PROSTA UPORABA MRTVAŠNICE.

Privatna ambulančna postrežba. — Avtomobili za vse slučaje.

1916 WEST 22nd STREET,
CHICAGO, ILL.

FRANK E. PALACZ
Direktor.

LOUIS J. ŽEFRAN
Embalming Apprentice.

Slovenska mlekarna.

A. WENCEL'S DAIRY
pasteurized Milk and Cream
WHOLESALE and RETAIL
1818 W. 22nd Str., Chicago, Ill.
Phone Roosevelt 3673

Steklenica MLEKA pomeni steklenico dobrega zdravja. Našo mleko je iz Elwood farm, kjer so krave preiskane od živinozdravnikov, kakor zahteva zakon. Ni zdravejše pijače na svetu, kakor je mleko. Posebno sveže mleko za dojenčke od "Guernsey" krav, ki so pomolzene zjutraj, opoldne se že mleko prodaja.

Naša specijaliteta: DOMAČE SIROVO MASLO in SIR.

Illington Studio
JOHN F. GLOMB, Prop.
— FOTOGRAFSKI ZAVOD —
2006 West 22nd Street (Near Robey St.)
Phone: Canal 1807.
Izdeluje vsakovrstne umetniške slike, ročno slikanje in povečanje.

Dobro meso - Dobra postrežba
se dobi le v dobri mesnici. Pri nas dobite vedno najboljše sveže, kakor tudi prekajeno meso. Izdelujem prave kranjske domače klobase, narejene po domačem receptu. — Se priporočam v naklonjenost!

MATH KREMESEC
SLOVENSKI MESAR
1912 West 22nd St. Phone: Canal 6319. Chicago, Ill.

PISANO POLJE

A. Š.:

KAKO BO NA SVETU LETA 2027?

(Konec.)

Požar je izbruhnil.

V velikih mestih je bil požar kake palače zmerom strahoten dogodek. Zdaj so poslopja na razne načine zavarovana pred ognjem. Izbruhnil je požar. Glej, prileteli so posebni gasilni avtogiri, ki so zgrajeni iz nezgorljivega materijala (duraluminij) in opremljeni z vodnimi turbinami. Le-te so po dolgih ceveh zvezane s posebno tlačilko, ki črpa vodo iz rezervoarjev in jo tlači v turbino, ki se jame sukati in žene vodoravni propeler. Cela naprava se začne dvigati. Ko gasilci prispo v zaželjeno višino, se uravna cev, letalo obstane in bruha vodo v gorečo hišo. Prostor, kjer so ljudje v nevarnosti, začne gasilec oblivati s posebnim curkom vode.

Seveda so vse požarne signalne naprave znatno popolnejše nego so bile l. 1927. Poseben uradnik stalno nadzoruje vse mesto na radio-sliki. Brž ko se pojavi dim, pritisne na enega izmed gumbov, sirena zatuli in v tistem trenutku se že zapro vse ceste, ki vodijo h gorečemu kompleksu. Jata gasilnih avtogirov priplava po zraku na pomoč.

Radio

ima vsepovsod izredno važno vlogo. Radio-tehnika je na višku. Vsak človek ima svoj aparat, brez njega se ne moreš o ničemer informirati. On tvori vez med posameznikom in družbo. Radio prenaša tudi slike, tako da dogodke tudi opazuješ, ne samo poslušaš. Časnikov v taki obliki kot so bili l. 1927., ni več. Postali so nepotrebni. Njih vlogo je prevzel radio, ki ti ob določenem času postreže z vsem, kar hočeš; z novicami, romanom, ilustracijami, reklamo itd. Poljubne sestavke lahko fotografiraš in shraniš. Radio-predstave v gledališčih, ki jih gleda ob istem času sto tisoče ljudi, so kaj vsakdanji pojav.

Elektrika se prenaša po zraku!

Tak napredek je bil mogoč po zaslugi dejstva, da se lahko velike množine električne energije prenašajo brez žic. Daljnovod je skoraj že odslužil. Primeroma majhna aparatura zadošča, da sprejme in registrira porabljeno energijo. Seveda ima to velik vpliv tudi na ozračje.

Energije je, kaj pa, na razpolago več ko dovolj. Mogoče je izrabljati tudi solnčno energijo. Na strehah nekaterih višjih hiš obstoje posebne naprave, ki čez dan sprejemajo od solnca svetlobno in toplotno energijo, zvečer pa jo oddajajo mestu v obliki elektrike.

V zraku.

Zračni promet je natanko urejen, a brez policije. Mogočni barvni svetlobni stebri kažejo letalom pot. Velika letala vozijo s hitrostjo 400 do 600 km na uro. Za prekooceanski promet so v rabi raketne ladje, na katerih prideš v nekaj urah iz Evrope v Ameriko. Lete z brzino do 2000 km na uro kakih 15 do 150 km visoko, tako da ne zavise od zraka. V teh višinah je vzduh tako razredčen, da ne kaže skoraj nikakega upora. Pogon se vrši z izpušnimi stroji, ki potiskajo pline z ogromno hitrostjo v zrak. Seveda je ladja tako zaprta da ne pride vanjo zrak; znotraj se tvori umetelni zrak. V perotnicah teh velikanov, ki merijo 100 do 200 m, so cela stanovanja, kabine vseh razredov; celo koncertne dvorane najdeš.

Še k nadaljnjemu napredku!

Prav l. 2027. je dozorel epohalen problem vezanja energije, ki se sprošča pri razdejanju atomov. Z njim šele nastaja pravi triumf tehnike: človek postaja res pravi gospodar prirode, vse sile so mu sužnji. Utihnil bo ropot strojev in piskanje siren. Neslišno bodo bežali elektromagnetni vozovi brez koles nad cestami, v katerih bodo ležali kabli izžarevajoč energijo. Vetru podoben šum opozori človeka na voz tračne železnice. Komaj ga je opazil, že je izginil v nedogledni daljavi. Še gledamo za njim in že je hušknil drugi voz mimo. Pa še nadaljnji čudeži se utegnejo uresničiti. Mostovi iz svetlobnih in električnih žarkov, polnočno solnce, stene iz strjenega zraka in še marsikaj. . .

Utopije?

Spustimo se spet na tla resničnosti. — Leto 1927. je zatonilo. Daleč so nas zanesle misli. Ali so nam slikale same neizpolnive obete? Pomislimo, kaj vse je bilo še pred enim stoletjem neizpolnjivo! Komaj sto let je minilo, kar je stekla prva železnica. Danes imamo električne železnice, avtomobile, letala, zrakoplove. Kdo bi naštel še ostale pred sto leti neizvedljive, v naših dneh pa docela uresničene zamisli in "fantazije".

Naprej, večno naprej stremi človeški duh! Čitatelj, ki ne verjame v te možnosti, lahko počaka. Če je prav mlad, utegne doživeti dobo ko ga bo kak nov Voronov s popolnejšimi in bolj zanesljivimi sredstvi pomladil tja do l. 2027.

—o—

VOJNA PROTI POLJUBU.

Higijeniki so začeli križarsko vojno proti poljubu.

"Vsakič", pravijo, "kadar se dvoje ustnic združi k poljubu, imajo mikrobe svoje veselje: zakaj pri vsakem poljubu se preseli z enih ustnic na druge 80,000 teh mikroskopskih bitij".

Na Dunaju se je že osnovala "Liga za pobijanje poljubov". In ker sleherna akcija izziva reakcijo, se je kakopak nemudoma osnovala protiliga, ki je začela proti sovražnikom poljuba ostro ofenzivo. Zdi se, da ima slednja liga — več izgledov na uspehe, ker jo podpira domala ves dunajski tisk.

POIZVEDBA.

Kdor ve, kje je sedanje bivališče Mr. Franka Staudaherja, ki je svoječasno živel na naslovu 198 Fairmont St., San Francisco, Cal., ga prosim, naj to sporoči na naslov:

FERD. PAVLIČ-ČRURDA,
oroz. postaja,
Velika Nedelja pri Ptuju,
Slovenija, Jugoslavija.

KVALITETA — TOČNOST POŠTENJE
A. F. WARHANIK
zanesljivi lekarnar — zaloga fotografičnih potrebščin.
2158 West 22nd Street
vogal Leavitt cesti
CHICAGO, ILL.

PREVOZ - DRVA - KOLN

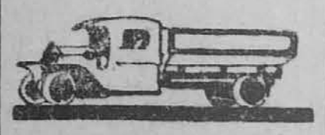

Rojakom se priporočamo za naročila za premog — drva in prevažanje pohištva ob času selitve.

Pokličite
Telefon: Roosevelt 8221.
LOUIS STRITAR
2018 W. 21st Place, Chicago, Ill.